

1.1 Biblija kaip literatūros ir kultūros tekstas

Biblija (lot. *biblia* – raštai, knygos), Šventasis Raštas, krikščionių ir judėjų šventų knygų rinkinys. Bibliją sudaro 73 knygos.

Struktūra

Nuo III a. skiriamos dvi Biblijos dalys:

Senasis Testamentas – istorinis Dievo Apreiškimo liudijimas. Senasis Testamentas skirstomas į: *Penkiaknygę, Istorines knygas, Išminties knygas, Pranašų knygas.*

Naujasis Testamentas – įsikūnijusio Dievo Sūnaus Apreiškimo liudijimas. Naujasis Testamentas skirstomas į: *Evangelijas, Apaštalų raštus, laiškus, Apreiškimą Jonui.*

Turinys ir ypatybės

Biblijoje aprašoma žmonijos išganymo istorija.

Senajame Testamente pasakojama, kaip **Dievas išrinko Izraelio tautą**, sudarė su ja sandorą ir pažadėjo išganymą. Pasak krikščionių, izraelitų misija esanti rengti pasaulio tautas Dievo karalystės atėjimui.

Naujajame Testamente pasakojama, kaip **žmonijai išganyti buvo atsiųstas Dievo Sūnus**, naujosios ir galutinės sandoros tarpininkas.

Krikščionių teigimu, **rašiusieji Bibliją buvo įkvėpti Dievo**. Dievo veikimą žmogaus gyvenime ir žmonijos istorijoje jie išreiškė žodžiais. Dievo įkvėpimas skatino juos rašyti, suteikė žodžiams dieviškąją prasmę ir lėmė neklaidingumą.

Biblija – įvairiasluoksnis kūrinys, atspindintis įvairių autorių išsilavinimą, gyvenimo patirtį, padėtį visuomenėje, taip pat gyvenamojo laikotarpio istorines, socialines ir kultūrines ypatybes. Biblijos knygose randama įvairių žanrų ir stilių: istorinių ir literatūrinių pasakojimų, poezijos, filosofinių ir teologinių traktatų, liturginių tekstų, teisės dokumentų, biografijų ir laiškų, prakalbų, pamokslų, palyginimų ir patarlių.

1.1 Biblija kaip literatūros ir kultūros tekstas

Biblijos knygų parašymo laikas nustatomas remiantis aprašomais įvykiais, senovės valstybių istorija, astronomijos duomenimis ir archeologiniais kasinėjimais.

Senojo Testamento knygų datavimo paklaida yra apie 100, Naujojo Testamento – nuo 1 iki 10 metų.

Biblijos tekstai hebrajų, aramėjų ir senąja graikų kalbomis buvo užrašinėjami nuo XII a. prieš Kristų iki I a. po Kristaus. Originalų neišliko.

Seniausi išlikę Senojo Testamento nuorašų fragmentai (Kum-rano rankraščiai), rašyti apie II a. prieš Kristų, Naujojo Testamento – II a.

Didžioji Senojo Testamento knygų dalis parašyta **hebrajų kalba**. Naujojo Testamento knygos rašytos **senąja graikų (koinė) kalba**.

Pagal „Visuotinę lietuvių enciklopediją“

1. Remdamiesi perskaitytu tekstu, atsakykite į klausimus.

1. Kas yra Biblija?
2. Kiek knygų sudaro Bibliją?
3. Parašykite vieną Senojo Testamento knygos pavadinimą.
4. Apie ką pasakojama Senajame Testamente?
5. Kas įkvėpė žmones rašyti Bibliją?
6. Kokio žanro ir stiliaus yra Biblijos tekstai?
7. Kokia kalba parašyti Senojo Testamento tekstai?

2. Susipažinkite su dažnai Biblijoje vartojamais terminais. Aptarkite, kuriuos terminus jau žinojote, o kurie buvo nauji.

Senasis Testamentas (gr. *palaiā diathēkē*, lot. *vetus testamentum*) – Biblijos knygų rinkinys, kuris kartu su Naujuoju Testamentu sudaro krikščionių Šventąjį Raštą. Katalikų Senojo Testamento kanonas susideda iš 46 knygų, hebrajų tradicija pripažįsta 39 knygas, bet skiriasi jų skirstymas. Senasis Testamentas yra krikščionių religinis terminas, atsiradęs susiformavus Naujojo Testamento kanonui.

1.1 Biblija kaip literatūros ir kultūros tekstas

Naujasis Testamente – antroji krikščionių Biblijos (Šventojo Rašto) dalis (po Senojo Testamento), apaštalų ir pirmųjų krikščionių liudijimas apie Jėzų Kristų. Naujajį Testamentą sudaro 27 įvairiems autoriams priskiriamos kanoninės knygos, parašytos senąja graikų kalba (koinė). Naujasis Testamentas yra įvairių literatūros žanrų rinkinys. Jį sudaro keturios evangelijos ir Apaštalų raštai.

Kanonas (gr. *kanōn* – norma, taisyklė) – Biblijos knygos, oficialiai pripažintos Dievo apreiškimu.

Evangëlija – skaitinys, vienos Naujojo Testamento evangelijų ištrauka katalikų ir stačiatikių liturgijoje. Ji skaitoma arba giedama stovint per Eucharistijos šventimą, Liturgines valandas, teikiant sakramentus ir per kitas pamaldas.

Eucharistija (gr. *eucharistia* – dėkojimas) – vienas iš sakramentų. Jį švenčiant per Mišias Jėzus Kristus duonos ir vyno pavidalais aukojasi Bažnyčios nariams, atiduodamas save kaip dvasinį maistą.

Pagal „Visuotinę lietuvių enciklopediją“

